

Lövith Egon, Berta És Irén

Ez a kép az állomás melletti utcában van, az utolsó lakás, ahol a deportálás előtt laktunk Kolozsváron. 1941-ben készült a kép, kb. amikor átköltöztünk ebbe a lakásba, amit béreltünk. A képen látszik a kicsi húgom is, Irénke, ebben a korban már csicsásan nézett ki. A széken édesanyám, Lövith Berta ül, a háta mögött állok én. Irénke nagyon ragaszkodott hozzám, mindig mellettem volt, jóban voltunk. Nagyon jópofa, édes leányka volt. A figuráimon, amiket készítettem az ő jelenlétében, nagyokat kacagott. Az első vicces rajzot egy matróztól tanultam: csináltam egy Chaplint hátulnézetből, hogy volt egy ék alakú nyílás a frakkjának, az ujjammal ki kellett nyomni, és mindenki látta, hogy az a feneke. A kicsike élvezte, most is emlékszem a kacagására. Borzasztóan barátságos és nyitott volt. Időnként, ha volt valami kis pénzem, kézen fogtam, és

elmentünk vásárolni, vettem neki cukorkát vagy fagylaltot. Anyám foglalkozott Irénkével tanulás tekintetében. Az utolsó ház, ahol laktunk, kicsit nagyobb volt, mint az előző lakás. Alacsony, egymásba nyíló kétszobás, konyhás, lakás volt, ahol az ablakok nagyon lenn voltak. A ház mellett hátul volt egy nagy szőlőlugas, a barátságtalan hosszú udvaron ez volt az egyetlen jó dolog. Tulajdonképpen a háztulajdonos lugasa volt, ahol volt pad és egy asztal, ahova mentünk nyáron hűsülni. Két módosabb család is volt az udvaron, és ott lakott a házigazda is. A mi házunk baloldalt volt, az utolsó ház az udvaron. A konyhába be volt vezetve a víz. Háziállatot nem lehetett volna tartani, annyira kicsi volt a hely. Ekkor a szállítási vállalatnál dolgoztam. Nagyon vékonyan álltunk pénz dolgában, sokszor a foldozott nadrágban jártam. Anyámat kitették a gyárból, munkanélküli lett, és szenvedett a szívével, csak titkolta előlünk. Itt történt, hogy mindig jártam a szomszédba egy román családhoz, Tancaékhoz, akik csodásan beszéltek magyarul. Nagyon jóban voltunk. Az apa sokszor adott gyümölcsöt, s úgy örvendett, hogy a fiát, Emilt valaki meglátogatja. Én akkor már sok mindent rajzoltam, s Emil mindig arra kért, hogy rajzoljak neki kovbojokat meg indiánokat. Biztosan nagyon tetszett neki, és mutogatta mindenkinek, s elterjedt a híre, hogy csinállok ilyen rajzokat. Aztán egyszer csak megjelentek a magyar csendőrök, s engem kerestek. Anyám és nagyanyám rémületére bevittek a csendőrlaktanyába, s követelték, hogy mondjam el, ki biztat engem, hogy amerikai propagandát, mármint kovbojokat csináljak. Mit mondhattam volna, mint hogy igenis, kém vagyok, holott nem igaz. Körbevettek hárman vagy négyen, és elkezdtek pofozni, hogy folyt az orromból a vér, taknyom-nyálam összefolyt, borzasztóan feldagadt fejjel, förtelmesen néztem ki, amikor éjjel hazamentem. Hát, ezért a barátságért megszenvedtem.